

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΜΟΛΕΝΣΚΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΜΟΛΕΝΣΚΗΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΟΚΙΜΙΟΝ

[Ο πολὺς καθηγητής τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ ἀστόριος Φίλιππος Ιωάννου ἐν τῷ εἰς Γρηγόριον Κωνσταντῖνον Ἀκαδημαϊκῷ λόγῳ, ἐξυμνῶν τὰς ἀρετὰς ἔκεινου ἔλεγεν: ἡ εὐγρωμοσύνη ἀπαιτεῖ τὰ μημονεύματα τῶν ὁξέων τοῦ γέρους ἡμῶν ἀρδρῶν, τὴν ἀρετὴν ἀντῶν τὰ παρέχωμεν ως παράδειγμα μιμήσεως εἰς τοὺς νεωτέρους καὶ τὰ ἀπορέματα εἰς αὐτοὺς τὸν προσήκοντα ἔπαινον. Ἡ εὐγνωμοσύνη κινεῖ κάμε ἵνα διὰ τοῦ βιογραφικοῦ τούτου δοκιμίου σκιαγραφήσω καὶ καταστήσω παράδειγμα μιμήσεως τῷ Πανελληνιῷ τὸν ἥρωα τοῦ Ρεβενίου καὶ τοῦ Βελεστίνου Κωνσταντίνου Λ. Σμολένσκην, οὗ τὸ κλέος ἔσται ἀφιτον.]

Κωνσταντίνος Σμολένσκης εἶναι ὁ νεώτερος υἱὸς τοῦ Λεωνίδα Σμολένσκη (1) καὶ τῆς Μαρίας Κ. Ἀξιώτου τοῦ ἐκ Νάζου ὄπλαρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1843. Ἀποπερατώσας δὲ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς αὐτοῦ δεκαπενταετής τῷ 1857 καὶ μέγα τρέφων φίλτρον πρὸς τὰ στρατιωτικά, εἰσῆλ-

(1) Πρεσβύτερος υἱὸς αὐτοῦ εἶναι ὁ συνταγματάρχης τοῦ πυροβολικοῦ, βουλευτής Αιγίνης καὶ πρόητης τῶν Στρατιωτικῶν Νικόλαος Σμολένσκης ἡ Σμόλενιτς, γεννηθεὶς τῷ 1838. Περὶ τῆς οίκογενείας αὐτοῦ πολλὰ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐγράφησαν ἐπὶ τῇ ευκαιρίᾳ τῆς ἀναδείξεως τοῦ Κωνσταντίνου ως ἥρως δοξάσαντος τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα. Κατ' ἀσφαλεστέρας πληροφορίας τὸ γένος Σμολένσκη εἶναι ἑλληνικὸν ἔλχον τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἑλληνικωτάτης Μοσχοπόλεως τῆς Μακεδονίας, ἡτις τοσοῦτον ἤκμασε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰώνα εἰς τὰ γράμματα, τὴν τυπογραφίαν, (1710) τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν. Φαίνεται δτι, καταστραφείσης τῆς Μοσχοπόλεως, ἐξ ἣς κατάγεται καὶ ὁ ἐν Βιέννη μεγάπλουτος ὁμογενὴς βαρῶνος Σίμων Σίνας, τῷ 1769 ὑπὸ τῶν ἀστυγειτόνων Ἀλβανῶν, ὁ πάππος τοῦ Κωνσταντίνου φεύγων τὴν ἐρημωθεῖσαν πόλιν ἀπῆλθεν εἰς Οὐγγαρίαν ἔνθα ἤκμαζον τότε ἑλληνικαὶ κοινότητες.

Ἐν Οὐγγαρίᾳ μένων ὁ πάππος αὐτοῦ ἐκτίθετο κτήματά τινα μεταξὺ

~~~~~

θεν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων, ἀλλ' ἀποβληθεὶς διὰ τὴν ζωηρότητά του, ραπίζοντος ἀνηλεῶς τοὺς συμμαθητὰς αὐτοῦ, οἵτινες ἐμέμφοντο αὐτῷ ὡς μὴ φιλοῦντι τὰ πολλὰ λόγια, ὡς λέγεται, ὑπογράψαντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Λεωνίδα

δὲ ἄλλων καὶ εἰδός τι ἐπαύλεως πλησίον τῆς πρὸς βορρᾶν πόλεως Τζόμολνον (Tzomolnok). Τὸ κτῆμα λοιπὸν τοῦτο διεκρίνετο μεταξὺ τῶν πέριξ διὰ τοῦ ὀνόματος Σμόλκ, ἐξ οὗ καὶ τὸ πολυθύρυλητον ὄνομα τῆς οἰκογενείας κεσμηθὲν εἶτα ὑπὸ τῆς Κυθερήνησεως καὶ διὰ τίτλου εὐγενείας. Οὕτω δὲ βλέπομεν μεταξὺ τοῦ καταλόγου τῶν φιλολάρων συνδρομητῶν μιᾶς Ἐλληνικῆς Γραμματικῆς ἐκδοθείσης ἐν Βούδα τῷ 1797 ὑπὸ τίνος Πολυζώνη Κοντοῦ ἢ Κόντου τὸ ὄνομα: Ἰωάρηνς δὲ Σμόλκιτς εὐγενῆς ἀπὸ Σμόλκ. Ὁ Ἰωάννης δὲ αὐτὸς εἶναι ἀδελφὸς τοῦ πάππου τοῦ δοξάσαντος σήμερον τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα. Ὁ πατήρ του Λεωνίδας Σμόλενιτς γεννηθεὶς ἐν Πέστη τῆς Ούγγαρίας τῷ 1806 ἐσπούδασε τὰ στρατιωτικὰ ἐν Βιέννη καὶ κατετάχθη εἰς τὸν Αὔστριακὸν στρατὸν ὡς ἀνθυπολοχαγὸς τῷ 1822. Δὲν ἥργησεν ὅμως ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν ἀληθινὴν πατρίδα νὰ ἀπορρίψῃ τὰ αὐστριακὰ ἀξιώματα καὶ νὰ σπεύσῃ νὰ καταταχθῇ ἐπὶ Καποδιστρίου εἰς τὸν Ἐλληνικὸν στρατὸν ὡς ὑπολοχαγὸς τοῦ Μηχανικοῦ. Κατέπιν ἐπὶ: "Οθωνος ἐνυμφεύθη τὴν κόρην τοῦ ἐκ Νάξου ὅπλαρχηγοῦ Κ. Ἀξιώτου, θείου τοῦ ἡμετέρου φίλου διηγηματογράφου Παναγιώτου Ἀξιώτου, Μαρίαν. Μετὰ ταῦτα ἀνῆλθε βαθυτηδὸν εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα τῆς πολιτείας καὶ τοῦ στρατοῦ διατελέσας καὶ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ Βούλγαρη τῷ 1855. Ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἀττικὴν, ἐπὶ δὲ τῆς Βασιλείας τοῦ Γεωργίου προσθιθάσθη εἰς ὑποστράτηγον· τρίς ἀνεδείχθη ὑπουργὸς, δις διωρίσθη ἀρχηγὸς τῆς Πελοποννήσου καὶ ἀπαξ ἀρχηγὸς τοῦ Στρατοῦ Ἀττικῆς. Τῷ 1843 τὸ μῆσος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τῶν Βαυαρῶν ἀξιωματικῶν τῶν μετὰ τοῦ "Οθωνος κατελθόντων εἰς Ἐλλάδα μικροῦ δεῖν ἐξεδίωκε καὶ τὸν Σμόλενιτς ἀν δὲν εύρισκετο ὁ ἀσιδομός ιδρυτῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ δύο ἄλλοι, οἱ ὅποιοι είχον γνωρίσει τὴν οἰκογένειάν του ἐν Βιέννη, καὶ δὲν ἐφωδίαζον αὐτὸν μὲ τὸ ἔξης ἔγγραφον φυλαττόμενον μέχρι σήμερον ὑπὸ τοῦ τέως ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν N. Σμόλενιτς.

"Ιδού πιστὸν αὐτοῦ ἀντίγραφον:

Διὰ τοῦ παρόντος βεβαιῶ, διτού ὁ κύριος ταγματάρχης Λεωνίδας Σμόλενιτς ἐγεννήθη εἰς τὴν Πέστην τῆς Ούγγαρίας, ἐκατοίκει μετὰ ταῦτα εἰς Βιέννην τῆς Αὔστριας. Ὁ πατήρ αὐτοῦ πολλὰ γνωστός μου ἦτο "Ἐλλην τὸ γένος κάτοικος δὲ τῆς Ούγγαρίας.

"Αθῆναι: 9 Σεπτεμβρίου 1843.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

"Ἐπιβεβαιοῦμεν

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

Συμολένσκη, ύποστρατήγου καὶ ύπουργοῦ τότε ὅντος τῶν Στρατιωτικῶν ἐν τῇ χιθερνήσει Δ. Βούλγαρη (22 Σεπτεμβρίου 1855-29 Μαΐου 1859) τὸ Διάταγμα τῆς ἀπολύτεως του, ἀπῆλθεν εἰς Βέλγιον τῷ 1860 καὶ ἐνεγράφη ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Σχολῇ τῶν Βρυξέλλων, ἔνθα ἐπὶ τριετίαν ὅλην ἐνδελεχῶς σπουδάσας τὴν στρατιωτικὴν τέχνην καὶ δεῖξας ὅτι ἦτο ἄξιος γόνος τῶν ἑλληνικῶν παραδόσεων, κατῆλθε πλήρης ἐλπίδων καὶ ἐιθουσιασμοῦ εἰς Ἀθῆνας καὶ κατετάχθη ὡς ἀνθυπασπιστής τοῦ Πυροβολικοῦ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν τῇ 5 Δεκεμβρίου 1863, ὅτε τὰ ἐν Ἐλλάδι, ὡς ἐκ τῆς πρὸ ἔτους γενομένης ἔξωσεως ιοῦ Ὀθωνοῦ καὶ τῶν συνεπείᾳ ταύτης ἐπελθουσῶν ἐτωτερικῶν στάσεων, τῶν Φερούριανῶν καὶ τῶν Ἰουνιακῶν, δὲν εὐρίσκοντο ἐν ὁμαλῇ καταστάσει. Ἐξ μετὰ τὴν κατάταξιν αὐτοῦ μῆνας, ἥτοι τῇ 5 Μαΐου 1864, ὁ Κωνσταντίνος Συμολένσκης προύσθιβάσθη εἰς ἀνθυπολογαγὸν καὶ τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1868 εἰς ὑπολοχαγὸν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ ἡρωϊκὴ τῆς Μεσογείου νῆσος ἡ αἰματοβαθφῆς Κρήτη, παλαιόυσα, ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον, κατὰ τοῦ βιρβάρου δεσπότου αὐτῆς, τοῦ Τούρκου, διήγειρε διὰ τῶν παραδόλων καὶ ὑπερανθρώπων ἀγώνων τῆς τὰς συμπαθείας σύμπαντος τοῦ κόσμου καὶ, ὡς εἰκός, ὁ ἡμέτερος ἥρωας, εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὅποιου τὰ εὐγενέστερα ἔπαλλον αἰσθήματα, δέν ἥδυνατο νὰ κωφεύσῃ εἰς τὴν φωνὴν τῶν σφαγιαζομένων γυναικοπαίδων τῆς φυέσης νήσου καὶ ἀπῆλθεν ἐθελοντῆς προκινδυνεύσας μετὰ τομαρτυρίους νήσου καὶ ἀπῆλθεν ἐθελοντῆς προκινδυνεύσας μετὰ τοσούτων ἄλλων ὑπὲρ τῶν τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ζητούντων ἀδελφῶν ἡμῶν. Πολλὰ εἶναι τῆς ἐν Κρήτῃ στρατιωτικῆς δράσεως αὐτοῦ τὰ ἐπεισόδια, ἐν δὲ μόνον ἐμποιησαν μεγίστην ἐντύπωσιν τότε καὶ καταδεικνύον τὴν τοῦ ἀνδρὸς στρατιωτικὴν ἀρετὴν, τὴν ἀπάθειαν καὶ τὴν φλεγματικότητα, προσόντα, ἀπερ δέον νὰ κοσμῶσι πάντα μὲν στρατιώτην, ιδίως ἐτὸν ἡγούμενον στρατοῦ, εἶναι ὅτι : ὑπερφαλαγγισθείσης τῆς εἰς ἦν ἀνῆκεν αὐτὸς φάλαγγος, μικροῦ δεῖν περιέπιπτεν εἰς τὰς γεῖρας τῶν Τούρκων μικρόν τι τηλεβόλον, τὸ μόνον ὅπερ εἴχον οἱ ὄνδρεις Κρήτες· πάντων εἰς φυγὴν τὴν σωτηρίαν αὐτῶν ζητησάντων, μόνος ἔστη ὁ ἡμέτερος ἥρωας, ὅστις ὑπολογίσας διν εἴχε γρόνον εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, ἵνα μὴ πέσῃ εἰς γεῖρας τοῦ ἔχθρου, ἀσπάσας τὸ τηλεβόλον ἐπ' ὕμου ἀπέφευξεν ἐκτὸς βολῆς καὶ ἐκεῖ καταγώσας, ἔσπευσεν εἰς συνάντησιν τῶν συμμαχητῶν αὐτοῦ.

Τῆς κρητικῆς ἐπαναστάσεως, ἥτις ἐπέφερε τῇ 27 Νοεμβρίου 1868 τὴν διακοπὴν τῶν Ἑλληνο-Τούρκικῶν σχέσεων, αἵτινες ἀποκατέστησαν διὰ τῆς ἐν Πλαστίοις κατὰ φίνοντα Δεκέμβριον τοῦ 1869 συνόδου, κατασταλείσης, ὁ Συμολένσκης ἐπέστρεψεν εἰς Ἀ-

θήνας, ἔνθι εἶστι μῆθη δεόντως ἡ στρατιωτικὴ αὐτοῦ ἴχνοτης, ἐφ' ὧ καὶ ἀπεστάλη εἰς Γερμανίαν καὶ Παρισίους μετά τινων ἄλλων πρὸς εὔρυτέρων σπουδήν. Ἐκεῖ σπουδάζων συνχνεστράφη μετὰ τῶν διασημοτέρων τῆς ἐποχῆς στρατιωτικῶν καὶ προκειμένου νὰ ἐκραγῇ ὁ μυριόνεκρος Γαλλο-Γερμανικὸς πόλεμος, ὁ ἥμετερος ἥρως, λέγεται, κατὰ τινα γερμανὸν ἀνταποκριτήν, διστις ἐγνώρισεν αὐτὸν ἐξ τοῦ πλησίου, ὅτι προεῖπε τὴν ύπερ τῶν Γερμανῶν ἔκβασιν αὐτοῦ, τῶν πάντων ἵσχυριτζομένων ὅτι οἱ ἀγήτητοι θεωρούμενοι Γάλλοι θὰ ἔδρεπον τὰς δάφνας τῆς νίκης. Ἐπανελθόντος τῷ 1871 ἐκ Γαλλίας, ἐφάνη τὸ εὑρὺ μέλλον τοῦ νεαροῦ ὑπολογαγοῦ τοῦ Πυροβολείου, ὃν, κατὰ τὴν κρίσιμον διὰ τὴν Ἀνατολὴν ἐποχὴν τοῦ 1877 εύρισκομεν ἔγγαμον (¹) ἥδη λογαγὸν (23 Φεβρουαρίου). Τότε καὶ τὰ καθ' ἥμᾶς ἥρξαντό πως κινούμενα ἐν τῇ γενικῇ ἐκείνῃ τῶν ἐθνῶν τοῦ Αἴμου πάλη καὶ ἐπῆλθεν ἡ ἐπαναστασίς τοῦ 1878, ἥτις τὸ δεύτερον — τὸ πρῶτον τῷ 1854 — ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἐξέθετεν εἰς δοκιμὴν τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα.

Ἐκτοτε ὁ μελετητικὸς λογαγός, γνοὺς τὰ μέλλοντα συμβήσεσθαι, θῆττον ἡ Βράδιον, ἐν Ἀνατολῇ μεγάλα γεγονότα, ἐπεδίθη, εἰπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, εἰς τὴν μελέτην τῆς τέχνης του, παρακολουθῶν τὴν σύγγρονον στρατιωτικὴν πρόσδον τῆς Εὐρώπης, γενόμενος συνδρομητὴς τῶν κρατίστων στρατιωτικῶν περιοδικῶν καὶ ἀγοράζων τὰ ἐκκατοτε δημοσιεύμενα στρατιωτικὰ βιβλία, ἀπερ εἰδομεν κοσμοῦντα τὴν βιβλιοθήκην του. Τὰς νέας ταύτας θεωρίας ἐγκολπούμενος ὁ ἀκάματος στρατιώτης ἐδίδασκε τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικοὺς καὶ στρατιώτας, τοὺς ὅποιούς εἰς εὐγενῆ ἀμιλλαν καὶ ἐθνικὴν φιλοτιμίαν προκαλῶν ἐπλήρους ζήλου πρὸς τὸ καθῆκον καὶ προθυμίας πρὸς τὴν ύπηρεσίαν. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης ὑπῆρξεν ὁ νέος κανονισμὸς τῶν Ἑλληνο-Τουρκικῶν μεθορίων 10]22 Φεβρουαρίου — 23 Μαρτίου 1881, διὸ προσετίθεντο εἰς τὴν Ἑλλάδα σχεδὸν σύμπασα ἡ Θεσσαλία καὶ μέρος τῆς Ἡπείρου (14 χιλιάδ. τετρ. πήχεων μετὰ 300,000 ψυχῶν). Ἀναπτερωθεισῶν δὲ τῶν ἐθνικῶν ἐλπίδων, ἐγένοντο στρατιωτικοὶ προσβιβασμοί, καθ' οὓς καὶ ὁ λογαγὸς προύσθιβάσθη

(1) Ἐνυμφεύθη 22 Νοεμβρίου 1875 τὴν κόρην τοῦ ἐθνικοῦ ἀνδρὸς Λέοντος Μελᾶ, συγγραφέως τοῦ «Γεροστάθη» καὶ τοῦ «Χριστοφόρου». Χαρίκλειαν, ἐξ ἣς ἐγεννήθησαν αὐτῷ πέντε θυγατέρες, ὡν αἱ τρεῖς ἐπιζῶσι: Μαρία, Ραλλοῦ, καὶ Σοφία. Δυστυχῶς τὴν χαράν τοῦ Σμολένσκη ἐπὶ ταῖς νίκαις αὐτοῦ ἐτάραξεν ὁ ἐπισυμβάς θάνατος τῆς συζύγου Χαρικλείας, τὴν σορὸν τῆς ὅποιας παρηκολούθησε σύμπασα ἡ πρωτεύουσα μετὰ προφανοῦς θλίψεως.

εἰς ταγματάρχην (16 Ιουλίου 1881) καὶ εἰς αὐτὸν ἀνετέθη κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν τοῦ 1885—1886 ἡ τῶν μεθορίων ὁγύρωσις, εἰς ἀνταμοιβήν δὲ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ τῇ 1 Δεκεμβρίου τοῦ 1886 ἡ κυβέρνησις ἐπαρασημοφόρησεν αὐτὸν τῷ Χρυσῷ Σταυρῷ
τῷν ἵπποτῷν τοῦ Σωτῆρος, βραδύτερον δέ καὶ τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Σερβία ἐτίμησεν αὐτὸν διὰ τῶν οἰκείων παρασήμων,
ἄπερ φέρει ἐν τῷ εὐρυστέρων στήθει αὐτοῦ.

Μέχτοτε ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐδίδασκε τὴν ὁχυρωματικὴν ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων. Τῷ 1888 (19 Σεπτεμβρίου) προύβιβάσθη κατ' ἔκλογὴν εἰς ἀντισυνταγματάρχην καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπῆρξε στρατοδίκης καὶ πρόεδρος τοῦ Α' διαρκεῦς Στρατοδικείου καὶ τῇ 26 Μαΐου 1895 προύβιβάσθη εἰς συνταγματάρχην καὶ βρυνθεὶς τὸν στρατοδικικὸν βίον ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦντος τῶν Στρατιωτικῶν τῷ 1896 νὰ ἀνατεθῇ καὶ ἀνετέθη αὐτῷ τὸ Γ' Πυροβολικὸν Σύνταγμα καὶ ἐν τῇ ἰδιότητι αὐτοῦ ταύτῃ διηγήθησεν ὡς ταξιάρχος τὰς τροπαιοφόρους ἑλληνικὰς στρατιὰς τῆς Γ' Ταξιαρχίας, συγκροτουμένης ἐκ τοῦ 7ου καὶ 8ου Πεζικοῦ Συντάγματος, τοῦ 6ου, 8ου καὶ 9ου τάγματος τῶν Εὐζώνων, μιᾶς διλογίας τοῦ Μηχανικοῦ, 2 πυροβολαρχῶν, 2 ἴλων ἵππικοῦ καὶ μιᾶς ἴλης ἀνίπου, ἐν τε Ρεθενίῳ καὶ Βελεστίνῳ. Πράγματι δὲ ὁ Σμολένσκης γενναίως ἐν Ρεθενίῳ ἐπὶ ἔξημέρας τὸν λάθρων ἐπιπίπτοντα ἐγχρὸν ἀποκρούσας (6—12 Απριλίου 1897), υστάτος πάντων ὑπεχώρησεν εἰς Φάρσαλα, ἐνθα ἐπιτελάρχης τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ στρατοῦ διορισθεὶς οὐκ ἐδέξατο, ἀλλ' ἐζήτησε νὰ ἀποσταλῇ εἰς Βελεστίνον καὶ καταλάβῃ τὰ στενὰ τοῦ Πιλάφ-Τεπέ, ἵνα ἐμφράξῃ τοῖς Τούρκοις τὴν εἰς Βῶλον εἰσβολήν. Ἐκεῖ τρὶς τὸν ἐγχρὸν κατατροπώτας (18, 23—24 Απριλίου), ὑπεγώρησε πάλιν υστάτος αὐτός, κατ' ἀνωτέραν διαταγήν, εἰς Αλμυρόν. Αἱ νίκαι αὐτοῦ διασαλπισθεῖσαι ἐνέπλησαν γχαρᾶς τοὺς πάντας, ἡ δὲ κυβέρνησις συνελθοῦσα ἀπέστειλε τηλεγραφικῶς συγχαρητήρια πρὸς τὸν ἥρωα Σμολένσκην, τοῦ ὅποιου αἱ ποικίλαι εἰκόνες κατὰ μυριάδας κυκλοφοροῦσιν ἀνὰ σύμπαν τὸ Ἐλληνικόν.

Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο καὶ τὰ ψηφίσματα διαφόρων δήμων τοῦ κράτους κηρυσσόντων αὐτὸν ἐπίτιμον πολίτην ἦσαν ἡ μόνη τοῦ μετριόφρονος ταξιάρχου καὶ πετιλημένη ἀνταμοιβή· βραδύτερον δὲ (7 Μαΐου) ἡ πατρίς προύβιβάσεν αὐτόν, ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, εἰς ὑποστράτηγον καὶ διώρισεν αὐτὸν μέραρχον τοῦ ἐν Θερμοπύλαις στρατοῦ.

Ο Σμολένσκης εἶναι ύψηλος ἀναστήματος, ἥρακλειος τὸ σῶμα, ἔχει εὔρη μέτωπον, μικρὸν μύστακα, εύτραχφη τράχηλον, βλέμμα ὅξυδερχές, ἀλλὰ φαινομενικῶς ἀπαθές· βραδὺς δέ την φω-

νὴν ὅν τοις ζει τὰς λέξεις μίαν πρὸς μίαν. Εἶναι τύπος θαυμάσιος. Λέγεται δ' ὅτι ὁ μακαρίτης Ν. Νικολαΐδης, ὁ καθηγητής τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῇ Σχολῇ τῶν Εὔελπιδων, εἶπεν ἡμέραν τινὰ πρὸς τοὺς ὄχροατὰς αὐτοῦ, πρὸς νεαροὺς εὐέλπιδας, δειχνύων τὸν δλιγόλογον Κωνσταντενὸν διακρινόμενον ἀνέκαθεν ἐπὶ ἐπιμελείᾳ καὶ τελείᾳ ἀντιλήψει:

— «Νὰ μάζα ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἰς τὴν Εὐρώπην φτιάνουν τοὺς στρατηγούς.»

“Οσοι δὲ γνωρίζουσι τοὺς οἰκείους αὐτοῦ ἃς ζητήσωσιν, ἀνθελωσι, τὸ δίπλωμα αὐτοῦ τῆς Βελγικῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς. Θὰ ἴδωσιν ὅτι κάτωθεν τῆς ύπογραφῆς ἐνὸς τῶν καθηγητῶν, ἀντέρου ἀξιωματικοῦ. σημειοῦνται τὰ ἔξτις περίπου ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ Βέλγου καθηγητοῦ :

«Cet officier sera un jour très utile à son pays,» ἦτοι ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς θὰ φανῇ μίαν ἡμέραν πολὺ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ.» Ή προφητεία τοῦ Βέλγου ὅντως ἐπηλήθευσε· διότι ὁ Σμολένσκης οὐ μόνον ἀριστος στρατηγικὸς ἀνεδείχθη. ἀλλὰ καὶ περίφημος τακτικός. καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀτυχοῦς Ἑλληνο-τουρκικοῦ πολέμου ἐν τε ταῖς μάγαις καὶ ἐν ταῖς ύπογρήσεσιν. Οὕτως ἐν τῇ τοῦ Βελεστίνου, ὅπου πάντως θὰ ἔθηκτε τὰς στρατιὰς τοῦ ἐχθροῦ, ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ἡ ἐκ Φαρσάλων τοῦ χυσίου σώματος εἰς Δομοκὸν ύπογάρησις. εἰς Ἀλμυρὸν ύπογωρήσας ὁ ἀνδρεῖος Σμολένσκης, καίπερ καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ τῇ 24 Ἀπριλίου, ἔδειξε θαύματα τακτικῆς, ἥν θὰ ἔξηλευον καὶ οἱ ἀριστοι τῶν εὐρωπαίων τακτικῶν. Ρώσσος δὲ συνταγματάρχης τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου τοῦ Ρωσσικοῦ στρατοῦ λέγει. ὅτι ἔκεινο τὸ ὅποιον θὰ κινήσῃ τὸν θυμυμασμὸν τοῦ κόσμου. δὲν εἴνε τόσον αἱ δύο νίκαι τοῦ Σμολένσκη ἐν Βελεστίνῳ, ὅσων ἡ ύπογωρησις αὐτοῦ ἔκειθεν εἰς τὸν Ἀλμυρόν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀνω συνταγματάρχης ἀποκαλεῖ ἡρωϊκωτάτην καὶ ἀριστούργημα. Κατ' αὐτόν, ἡ ιστορία δύο μόνον τοιαύτας ύπογωρήσεις θὰ ἔχῃ ν' ἀναφέρῃ. Ή πρώτη εἴνε ἡ ύπογωρησις τῶν Ρώσων, ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Κουτούζωφ τῷ 1812 ὅτε ἐκινδύνευον νὰ ύπερφυλαγγισθῶσιν ὑπὸ τῶν Γάλλων. Ή δὲ δευτέρα ἡ τοῦ Σμολένσκη, ἡ ὁποίᾳ λέγει καὶ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς μελέτη εἰς τὰς Στρατιωτικὰς Σχολάς. Μία ἐκ τῶν ἀποδείξεων περὶ τοῦ θαυμαστοῦ τῆς ύπογωρήσεως, τὴν ὁποίαν ἐπετέλεσεν, εἶναι καὶ ἡ ἔξτις: Πάντα τὰ τηλεγραφήματα τὰ ἀποσταλέντα ἐκ τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ φύλλα ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων ἀντιπροσώπων τοῦ τύπου, ἐκ συμφώνου ἔθεωρουν ὡς βεβαίαν τὴν καταστροφὴν τῆς ταξιαρχίας τοῦ Σμολένσκη, μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν Φαρσάλων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ

στρατοῦ. Καὶ ὅμως ὁ Σμολένσκης παρέκαμψε τὸν ἄφευκτον κίνδυνον, κατώρθωσε τὸ θαῦμα τοῦτο, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τῶν πολεμικῶν ἀνταποκοιτῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων, φθὺς σῶος εἰς Ἀλμυρὸν καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἔκειθεν μέρη τῆς ὑποχωρήσεως μέχρι Θερμοπυλῶν, ἔνθα ἤλπιζετο, ὅτι ἐν περιπτώσει ἐπαναλήμέχρι Θερμοπυλῶν, ἥθελεν ἀναφανῆ νέος τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος Λεωνίδας.

* Εγραφον ἐν Ἀγίῳ Μελετίῳ (προσαστίῳ Ἀθηνῶν) τῇ 24 Ιουλίου 1897.

ΤΡΥΦΩΝ Ε ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Ο ζίρως τῆς φυγῆς

Τὸν λούσαν, τὸν κτενίσαν, τὸν ἔκχυμαν λεβέντη
καὶ φεύγει γιὰ τὰ σύνορα, γιὰ τῆς φωτιᾶς τὸ γλέντι.
Μὰ ψόλις φαῦλο τουρκαλῆ ἀπὸ μακρὺν ἔχνοιγει,
ἐθύμωσε, ἔγριεψε καὶ . . . ὅπου φύγη - φύγη!

ΣΑΤΑΝΑΣ